

TYÖILMAPIIRI PUHUTTI MUUSIKKOJEN TAPAAMISESSA

Teksti: Lottaliina Lehtinen

Holmenkollenin rinteessä, aivan hyppyrimäen tuntumassa tammihelmikuun vaihteessa järjestetyssä orkesterimuusikkokonferenssissa vertailtiin orkesteri-työ- ja palkkaehtoja sekä keskusteltiin yleisistä kiinnostusta herättävistä aiheista, kuten muusikon suhteesta työnantajaan.

Pohjoismaisen muusikkouni-
nin NMU:n järjestämä konfe-
rensси keräsi yhteen muusikko-
ja Ruotsista, Norjasta, Tanskas-
ta, Islannista, Färsearilta sekä
Suomesta. Puhujiksi oli kutsu-
tu myös työnantajien edustajia.

Orkesteritoiminnan myyttejä

Konferenssin aluksi käsiteltiin orkesterin ja yleisön välistä suhdetta. Göteborgin sinfoniaorkesterin intendentti **Ed Smith** kävi läpi – ja kumosi – orkesteritoimintaan liitettyjä myyttejä. Ensimmäisenä roskakoriin lensi väite siitä, että konserttitoiminta menettää tulevaisuudessa merkityksensä. Smith perusteli kantansa T. S. Eliotin sanoin: *“Human kind cannot bear too much reality.”* Klassinen musiikki ei Smithin mukaan kuitenkaan

koskaan tule kiinnostamaan kaikkia, eikä tähän tule liiaksi edes pyrkiä. Nuorikin konserttilyleisö arvostaa sitä, että konsertit ovat arjesta poikkeavia tilaisuuksia. Smithin sanoin: *“We must not let too much light into the magic.”*

Ed Smith painotti paikallisen yleisön merkitystä ja totesi, ettei orkesterin laatua mitata ulkomaankiertueiden tai levytysten määrällä. Orkesterin on palveltava ensisijaisesti kotipaikkakuntansa yleisöä. Smith puhui myös orkesteritoiminnan resursseista ja muistutti, ettei kaikkia ongelmia suinkaan ratkaista rahalla.

Lopuksi Smith kumosi usein kuullun huokauksen siitä, että muilla orkestereilla menee aina paremmin kuin omalla. Esimerkiksi orkesteri-rahautuspohjissa on suuria eroja, ja aina löy-

tyy orkesteri, jonka rahoitus on vielä enemmän kuralla kuin oman orkesterin.

Volvolla konserttiin

Konferenssin toinen puhuja oli Volvo-yhtiön kulttuurisuhteiden johtaja **Hans Renström**, joka käsitteli orkesteri-rahautusta. Volvo on 30 viime vuoden ajan vahvistanut tavaramerkkiään sponsoriyhteistyöllä. Sponsoroinnin kautta Volvo pyrkii esittelemään tuotteitaan uudelle, laajemmalle yleisölle sekä viihdyttämään nykyisiä asiakkaitaan. Tällä hetkellä yhteistyön kohteita ovat urheilu ja kulttuuri, tarkemmin sanottuna purjehdus ja golf sekä musiikki ja Nobel-museo.

Musiikissa Volvo tukee Göteborgin sinfoniaorkesteria ja Gö-

teborgin oopperaa. Sponsoroinnin keskittyminen Göteborgiin johtuu siitä, että kaupungissa sijaitsee sekä Volvo-ryhmän päämaja että yhtiön brand management -osasto. Sponsorointi vaatii firmalta paljon voimavaroja, eikä resursseja yhteistyöhön Göteborgin ulkopuolella – esimerkiksi Tukholmassa – Renströmin mukaan ole. Renström painottikin, että orkestereiden tulee aina etsiä sponsoreita omalta paikkakunnaltaan.

Volvon strategian mukaan yhteistyön tulee olla pitkäjänteistä, ja firman on oltava kiinnostunut tukemastaan alasta muutenkin kuin mahdollisten verohelpotusten takia. Kauaskantoisesta yhteistyöstä hyötyvät molemmat osapuolet.

Volvo on Göteborgin sinfoniaorkesterin ensimmäinen pääsponsor ja on tukenut orkesteria jo 20 vuoden ajan. Yhteistyön alkuvaiheessa sponsorirahalla palkattiin orkesteriin 20 uutta muusikkoa. Sittemmin tuella on rahoitettu mm. orkesterin ulkomaankiertueita ja solistikiiinnityksiä. Yhteistyön nimissä orkesteri on esiintynyt Volvon asiakkailleen järjestämässä tilaisuuksissa. Sekä Volvon että orkesterin edustajat vakuuttivat olevansa erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön.

Soitinkorvauksissa eroja

Konferenssin muita aiheita olivat mm. orkestereiden suhde ympäröivään yhteiskuntaan, orkestereiden rahoitus ja muusikon työssä jaksaminen.

Suomalaisia työnantajia edusti Turun filharmonisen orkesterin intendentti **Tero-Pekka Henell**, joka omassa puheenvuorossaan kertoi Turun orkesterin toiminnasta. Henell painotti orkesterin merkitystä kaupungin kulttuurikuvan rakentamisessa.

Orkestereiden työ- ja palkkalojen vertailussa esiin nousivat mm. puku- ja soitinkorvausasiat. Soitinkorvaukset on orkestereissa järjestetty hyvinkin eri tavoin. Ruotsissa soitinkorvauksen suuruus perustuu soittimen hankinta- ja huoltokuluihin, joista maksetaan erilliset korvaukset. Soittimen hankintahinnan korvaus kattaa laskennallisesti hankintahinnan suuruisen lainan korkokulut. Tanskassa valtionorkesterit omistavat

yleensä orkesterin kaikki soittimet, ja orkesteripaikan saanut muusikko saa käyttöönsä orkesterin oman soittimen, jonka huoltokulut orkesteri maksaa. Käytäntöä ei voi pitää kovin kaunona, etenkin kun esimerkiksi viulisti voi saada koko orkesteriuransa ajaksi käyttöönsä Stradivariuksen. Suomen tilanne pitkään kestäneine neuvotteluineen herätti ihmetystä ja sympatiaa.

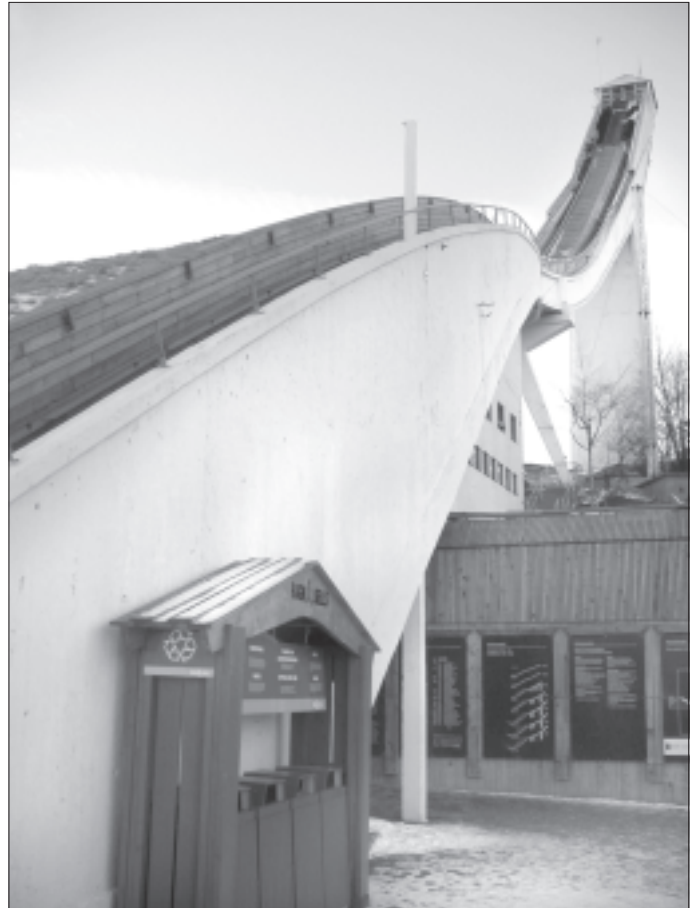
Pääseekö pomosta eroon?

Konferenssin viimeinen aihe oli otsikoitu dramaattisesti "Kuinka pomosta pääsee eroon?". Tanskan muusikkojen liiton puheenjohtaja **Anders Laursen** alusti aiheesta ja kertoi kokemuksistaan oman liittonsa piirissä. Hän kehotti muusikkoja pitämään päiväkirjaa ongelmatilanteista, jotta asian mahdollisesti aktualisoiduttua ei olla pelkästään muistin varassa. Esimerkkinä huonosta johtajasta Laursen kertoi erään tanskalaisen orkesterin intendentistä, joka keskitti kaikki voimansa orkesterin nettisivujen tekemiseen muun työn jäädessä taka-alalle.

Yhtä mieltä oltiin siitä, että orkestereissa ja orkestereiden tarpeissa on eroja, eikä ketään voi automaattisesti leimata "huonoksi pomoksi" sen takia, ettei työskentely jonkin tietyn orkesterin kanssa ole onnistunut. Lopuksi todettiin, että orkesterin mielipiteelle pitäisi intendentin valinnassa antaa erityistä painoarvoa. Kapellimestarin kanssa ollaan tekemisissä vain joitakin viikkoja vuodessa, mutta intendentti istuu toimistossa jopa joka työpäivä.

Konferenssi oli kaiken kaikkiaan onnistunut, vaikka kieli-muurit jäivätkin paikoin pystyyn tanskalaisten valitellessa huonoa ruotsin kielen ymmärtämystään ja meidän suomalaisten jäädessä välillä pimentoon tanskalaisten puheista. Pääosin yhteisymmärrys kuitenkin löytyi, ja tilaisuudelle on näillä näkymin luvassa jatkoa myös tulevaisuudessa.

Suomalainen mäkihyppääjä on muuten viimeksi tehnyt mäkiennätyksen Holmenkollenilla vuonna 1969, jolloin Topi Mattila paransi silloisen ennätyksen 92 metriin.

Holmenkollenin hyppyrimäestä hyötyvät myös klassisen musiikin ystävät: kesäisin mäkimontussa järjestetään konsertteja.